

Stoppen gedogen Landelijke werkwijze (NVI)

1. Wat houdt de landelijke werkwijze Natuurvriendelijk isoleren in?

Met deze door het Rijk geïntroduceerde werkwijze kunnen particuliere woningbezitters hun woning laten isoleren zonder dat daarvoor een omgevingsvergunning nodig is.

De voorwaarden hiervoor zijn dat de isolatiewerkzaamheden worden uitgevoerd door een hiervoor gecertificeerd bedrijf, er wordt gewerkt conform de natuurkalender, de woning vooraf natuurvrij wordt gemaakt en dat alle werkzaamheden door het isolatiebedrijf worden gemeld.

2. Welke opties zijn er nu we stoppen met NVI?

Als een gemeente nog geen pre-SMP- of SMP-vergunning heeft, dan kan er voor spouwmuurisolatie in ieder geval gebruik worden gemaakt van eDNA onderzoek, waarbij na een negatieve uitslag geïsoleerd kan worden. Bij een positieve eDNA uitslag of andere isolatiewerkzaamheden, zal aanvullend ecologisch onderzoek moeten worden uitgevoerd.

Ook zou men kunnen wachten op een SMP-vergunning van de gemeente. Op onze [website](#) is hier meer informatie over te vinden.

3. Waarom wordt er gestopt met de NVI?

De werkwijze NVI van het Rijk sluit niet aan bij de wet. Oorspronkelijk was toegezegd dat er een gedragscode zou komen om NVI te legaliseren. Recent is echter duidelijk geworden dat deze gedragscode niet wordt ingevoerd. Hierdoor ontbreekt de juridische basis voor NVI.

Daarnaast zorgt de introductie van de erkende maatregel eDNA ervoor dat de onderliggende modelberekening van NVI niet meer klopt en het risico op achteruitgang van beschermde soorten te groot is.

Daarom heeft de provincie Fryslân besloten te stoppen met de landelijke werkwijze NVI.

4. Kan deze beslissing nog teruggedraaid worden?

Nee, we kunnen deze werkwijze alleen toestaan als deze ook in lijn is met de wet. Dat is nu niet het geval.

5. Wat zijn de kosten voor inwoners nu zij geen gebruik meer kunnen maken van de NVI?

Een specifiek bedrag is hiervoor niet te noemen. Dit is afhankelijk van het soort onderzoek dat wordt uitgevoerd.

Verlagen isolatiepercentages onder pre-SMP vergunningen

6. Wat houdt de pre-SMP methodiek in?

De provincie werkt samen met gemeenten aan Soortenmanagementplannen (SMP). Met een SMP kan een omgevingsvergunning voor de hele gemeente worden aangevraagd. Zo

hoeven woningeigenaren in veel gevallen geen apart ecologisch onderzoek te laten uitvoeren als ze willen isoleren. Het opstellen van een SMP duurt ongeveer twee jaar. In de tussentijd kunnen gemeenten tijdelijke pre-SMP vergunningen aanvragen. Daarmee kunnen bepaalde percentages woningen geïsoleerd worden, zonder dat extra ecologisch onderzoek nodig is.

Verlaging percentages isoleren onder pre-SMP

Door de erkenning van de eDNA-methode kloppen de modelberekeningen van de bestaande pre-SMPmethode niet meer. Gedeputeerde Staten op 27 januari 2026 besloten de maximale percentages woningen - die onder een pre-SMP vergunning zonder nader onderzoek mogen worden geïsoleerd - te verlagen. Dit om te voorkomen dat er meer verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetast dan waarvoor gemeenten maatregelen hebben getroffen.

Het verduurzamen van particuliere, grondgebonden woningen onder een pre-SMP, gebeurt in twee fasen en op basis van de buurtindeling van het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS). In fase 1 is nog niet duidelijk waar de belangrijkste kraamverblijven van vogels en vleermuizen zitten. Daarom mag in fase 1 maximaal 5% (was hiervoor 10%) per CBS-buurt worden geïsoleerd. In fase 2 zijn de verblijfplaatsen door gemeentebreed veldonderzoek in beeld gebracht. Dan mag aanvullend tot 20% (was hiervoor 30%) per CBS-buurt worden geïsoleerd. Op die manier blijven voldoende mogelijke verblijfplaatsen van vogels en vleermuizen beschermd. Verdere verduurzaming kan later via een volledige SMP-vergunning plaatsvinden.

7. Welke mogelijkheden zijn er als het maximale percentage te isoleren woningen is bereikt?

- Wachten met het uitvoeren van de werkzaamheden totdat uw gemeente in bezit is van een SMP-vergunning. Na het verkrijgen van de pre-SMP vergunning wordt maximaal binnen 24 maanden een SMP-vergunning aangevraagd.
- Als u van plan bent om uw woning te isoleren door alleen spouwmuurisolatie uit te voeren, kunt u gebruik maken van de erkende maatregel eDNA. Als hieruit blijkt dat er bij uw woning geen DNA van vleermuizen wordt aangetroffen, kunt u de spouwmuur van uw woning direct laten isoleren. Als uit de test blijkt dat er wel DNA van vleermuizen in uw woning is aangetroffen, moet u vervolgonderzoek laten uitvoeren (zie hieronder)
- Bij alle andere vormen van isolatie én/of bij een positieve eDNA-test dient u, totdat uw gemeente een SMP-vergunning heeft, de reguliere werkwijze te volgen. Dit houdt in dat u ecologisch onderzoek moet laten uitvoeren voordat u de voorgenomen werkzaamheden kunt laten uitvoeren.

8. Kan de beslissing om het percentage te isoleren woningen te verlagen nog teruggedraaid worden?

Ja dat kan, als er een (andere) permanente oplossing wordt gevonden waarbij de erkende maatregel eDNA niet meer negatief interfereert met de pre-SMP methodiek.